

TAIMEPASSI VORMI JA SISU NÕUDED

Kehtiv alates 14.detsember 2019

JUHEND TOOTJALE JA TURUSTAJALE

Sisukord

Mõisted.....	3
Taimepass	5
Taimepassi väljastamise tegevusloa kohustus.....	5
Taimepassi väljastamise kohtustus ei laiene:	6
Taimepassiga varustatavad seemned	6
Taimepassi vormingunõuded	7
Taimepasside kohustuslikud vorminguelemendid	7
Taimepassi suurus ja kuju	8
Taimepasside kirjete suurus	8
Värvid	8
Taimepasside käsitsi vormistamine	8
Kaitstava piirkonna taimepass.....	9
Taimepassi kombineerimine teiste dokumentidega	9
Taimepassi asendamine	9
Taimepasside näidised	10
Tavataimepasside näidised	10
Kaitstava piirkonna taimepassi näidis	11
Näidis taimepassist kombineerituna tarnija dokumendiga	11
Näidis taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega	12
Näidis kaitstava piirkonna taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega.....	12

Mõisted

botaaniline nimetus on taimeriigi perekonna või liigi botaaniline nimi või selle osa ladina keeles;

ettevõtja on avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, kes on tegevusalaselt seotud ühe või mitme järgmise taimi, taimseid saadusi ja muid objekte hõlmava tegevusega ning on selle eest õiguslikult vastutav: a) istutamine; b) sordiaretus; c) tootmine, sealhulgas kasvatamine, paljundamine ja säilitamine; d) liidu territooriumile sissetoomine ning seal vedamine ja sealt väljaviimine; e) turul kättesaadavaks tegemine; f) hoidmine, kogumine, saatmine ja töötlemine; 10) „registreeritud ettevõtja“ – taimetervise registrisse kantud ettevõtja;

EL – Euroopa Liit;

füto-sanitaarsertifikaat on taime, taimse saaduse või muu objekti taimetervisenõuete kohasust tõendav dokument, mis peab olema kaasas Eestisse väljastpoolt Euroopa Liitu toodud taimedel;

istutamine on toiming taimede paigutamiseks kasvusubstraati või pookimine või sarnane toiming, eesmärgiga tagada järgnev taimede kasv, paljunemine või paljundamine;

istutamiseks ettenähtud taimed on sellised, mis:

- 1) on juba istutatud ning mis pärast Eestisse toimetamist või müügiks pakkumist jäävad oma kohale või istutatakse ümber;
- 2) Eestisse toimetamise või müügiks pakkumise ajaks ei ole istutatud, kuid mida kavatsetakse pärast Eestisse toimetamist või müügiks pakkumist istutada;

jälgitavuskood on tähtedest, numbritest või tähtedest ja numbritest koosnev kood, millega identifitseeritakse saadetis, partii või kaubeldav ühik ning mida kasutatakse jälgitavuse eesmärgil; sealhulgas koodid, mis osutavad partiile, seeriale, tootmiskuupäevale, ettevõtja dokumentidele;

kaitstav piirkond on piirkond, kus on järelevalve tulemusena kindlaks tehtud, et taimekahjustajat ei esine ja mille seisundit nõuetekohaselt säilitatakse;

kaubeldav ühik on väikseim kaubanduslik või muu asjaomases turustamisetapis kasutatav ühik, mis võib olla kogu partii või osa sellest;

kutseline taimedega tegelev ettevõtte tegeleb kas taimede tootmise (s.h. paljundamisega), aiandussaaduste tootmisega, turustamise (k.a. e-pood) või haljastusega k.a. munitsipaalüksused ja metsaomanikud.

lõppkasutaja on isik, kes omandab taimi või taimseid saadusi isiklikuks tarbeks väljaspool nimetatud isiku kaubandus-, äri- või kutsetegevust;

partii on ühe kauba ühikud, millel on ühesugune koostis, päritolu ja muud ühesugused asjakohased elemendid ning mis moodustab osa saadetest;

taimepass on taimede, taimsete saaduste Euroopa Liidu sisesel liikumisel kasutatav ametlik etikett, mis tõendab, et taimed on vabad karantiinsetest ja reguleeritud mittekarantiinsetest taimekahjustajatest;

tootja on ettevõtja kes toodab ja turustab taimi ja taimseid saadusi Eestis või Euroopa Liidu siseturul;

turustamine on taimede, taimsete saaduste ja muude objektide müügiks pakkumine, müümine ning muul viisil tasuta või tasu eest üleandmine.

Alates 14. detsembrist 2019 väljastab Põllumajandus- ja Toiduamet taimepasse üksnes:

- Eestis toodetud sertifitseeritud taimsele paljundus- ja istutusmaterjalile;
- taimedele, taimsetele saadustele ja muudele objektidele, mille kohta on kehtestatud erimeetmed (Komisjoni rakendusaktid);
- fütosanitaarsertifikaadi asendamisel taimepassiga.

Taimepass

Taimepass on Euroopa Liidu sisesel turul **taimede, taimsete saaduste ja muude objektide** liikumisel kasutatav taimetervisenõuete kohasust tõendav etikett.

Taimepassi **eesmärk** on tagada, et taimede käitlemisel jälgitakse taimetervise nõudeid ning rakendatakse meetmeid, millega välditakse karantiinsete ja reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate esinemist ja levikut.

Taimepassi väljastamise tegevusloa kohustus

Enne taimepassi väljastamise tegevusloa taotluse esitamist peab isik läbima nõuetekohase koolituse, mida korraldab Põllumajandus- ja Toiduamet. Taimepassi koolituse läbimise kohta väljastatakse isikule tunnistus, mis kehtib tähtajatult tingimusel, et isik läbib üks kord kahe aasta jooksul Põllumajandus- ja Toiduameti korraldatava täiendkoolituse.

Taotlus taimepassi väljaandmise tegevusloa saamiseks esitatakse Põllumajandus- ja Toiduametile kliendiportaali kaudu, tegevusloa eest tasutakse [riigilõiv](#) 270 eurot.

Taimepassi väljastamise tegevusloa kohustus tekib juriidilisel isikul, kes:

1. toodab istutamiseks ettenähtud taimi, paljundusmaterjali ja turustab teistele kutseliselt taimedega tegelevatele ettevõtetele, metsaomanikele ja/või munitsipaalüksustele;
2. toodab ja turustab kaitstava piirkonna peremeestaimi müügiviisist sõltumata (Eesti puhul viljapuu-bakterpõletiku peremeestaimed).

Viljapuu-bakterpõletiku peremeestaimed on:

perekond ebaküdoonia (*Chaenomeles*)
perekond tuhkpuu (*Cotoneaster*)
perekond viirpuu (*Crataegus*)
perekond küdoonia (*Cydonia*)
perekond villpööris (*Eriobotrya*)
perekond õunapuu (*Malus*)
perekond astelpihlakas (*Mespilus*)
perekond tuliastel (*Pyracantha*)
perekond pirnipuu (*Pyrus*)
perekond pihlakas (*Sorbus*)
david fotiinia (*Photinia davidiana*)
perekond toompihlakas (*Amelanchier*)

3. toodab istutamiseks ettenähtud taimi, paljundusmaterjali ja müüb kaugmüügi (e-poe) teel;
4. turustab (kokkuostja, vahendaja) taimi, mille kohta on algselt väljastatud üks taimepass, erinevate partiidenä mitmetele kutseliselt taimedega tegelevatele ettevõtetele (taimepassi asendamine);

5. turustab taimi, mille kohta on algselt väljastatud üks taimepass, erinevate partiidenä lõppkasutajale e-poe vahendusel (taimepassi asendamine).

Taimepassi väljastamise kohtustus ei laiene:

1. tootjatele, kes turustavad enda toodetud taimi (v.a. viljapuu bakterpõletiku peremeestaimed ja e-pood) üksnes jaemüügi korras lõppkasutajale;
2. jae/hulgimüügi ettevõtetele, kes turustavad teistelt isikutelt saadud ning ettenähtud korras taimepassiga varustatud taimi kutseliselt taimedega tegelevatele ettevõtetele ja/või lõppkasutajale;
3. taimede liikumisel ühe ettevõtte tootmisüksuste vahel sama riigi piires.

Taimepassiga varustatavad seemned

Taimepassiga peavad olema varustatud järgmiste taimeliikide seemnepartiid kui neid turustatakse kutseliselt taimedega tegelevale ettevõttele:

Õli- ja kiudtaimede seemned

- raps (*Brassica napus*)
- rüps (*Brassica rapa*)
- põld-sojauba (*Glycine max*)
- harilik päevalill *Helianthus annuus*
- harilik lina (*Linum usitatissimum*)
- valge sinep (*Sinapis alba*)

Söödakultuuride seemned

- harilik lutsern (*Medicago sativa*)

Köögiviljakultuuride seemned

- harilik sibul (*Allium cepa*)
- porrulauk (*Allium porrum*)
- harilik paprika (*Capsicum annuum*)
- õisuba (*Phaseolus coccineus*)
- harilik aeduba (*Phaseolus vulgaris*)
- harilik hernes (*Pisum sativum*)
- harilik tomat (*Solanum lycopersicum*)
- põlduba (*Vicia faba*)

Dekoratiivkultuuride seemned

- laukude perekond (*Allium spp.*)
- harilik päevalill (*Helianthus annuus*)
- magus kirsipuu (*Prunus avium*)
- harilik aprikoosipuu (*Prunus armeniaca*)
- hapu kirsipuu (*Prunus cerasus*)

- harilik ploomipuu (*Prunus domestica*)
- harilik mandlipuu (*Prunus dulcis*)
- harilik virsikupuu (*Prunus persica*)
- pajulehine ploomipuu (*Prunus salicina*)

Taimepassi vormingunõuded

Taimepasside kohustuslikud vorminguelemendid

- Vasakul üleval nurgas: **Euroopa Liidu lipp**;
- Paremal üleval nurgas: kirje „**Plant Passport**“. Vajaduse korral võib kirjele „Plant Passport“ lisada sõna „Taimepass“ kaldkriipsuga eraldatuna, näiteks „**Taimepass/Plant Passport**“;
- **'A'** + taimeliigi või taksoni botaaniline nimetus ladina keeles (võib olla mitu);
- **'B'** + liikmesriigi ISO kood, sidekriips, taimetervise registrinumber (nt EE-9999);
- **'C'** + jälgitavuskood;
- **'D'** + päritoluliikmesriigi kahetäheline ISO kood (Eesti puhul EE), või kolmandate riikide nimi/nimed või selle/nende kahetäheline kood vastavalt ISO 3166-1-alpha-2 standardile;

Taimepasside **elemendid peavad asuma riskiliku- või ruudukujulises alas ning olema loetavad** ilma nägemisabivahendeid kasutamata. Kõnealused elemendid peavad asuma **seespool piirjoont** või olema **muul viisil** selgelt eraldatud ja eristatavad igast muust tekstist või piltidest. Kõik vorminguelemendid peavad olema taimepassil kirjas. Tutvu taimepassi näidistega materjali lõpus.

Botaaniline nimetus (taimepassil A)

Toodete puhul, mida nimetatakse nö. 'segudeks', kus üheks kaubeldavaks ühikuks on näiteks pakend erinevate kaktusetega, võib taimepassil kasutada sugukonna nime *Cactaceae*, selle asemel, et kirja panna kõikide taimede liigispetsiifilised nimetused.

Kui kaubeldavas ühikus on mitmed erinevad taimeperekonnad, võib taimepassil kasutada ka mitut botaanilist perekonna nime. Näiteks olukorras, kus ühes kaubanduslikus üksuses, kus on kaktused ja sugulendid perekondadest *Cactaceae*, *Crassulaceae* ja *Euphorbiaceae*, peavad tegelikkuses kõikide nende taimeperekondade esindajad olema taimepassil mainitud.

Poogitud toodete puhul tuleks botaanilise nimetusena kasutada pooktaime poogendi liiki, isegi kui pookealus on teise botaanilise nimetusega.

Taimepassi jälgitavuskood (taimepassil C)

Jälgitavuskood on kood, mis teeb toote jälgitavuse võimalikuks ettevõttesiseselt nt läbi unikaalse partii numbr. See võib olla vabalt ka sama number, mis on märgitud antud kauba saatedokumendile.

Jälgitavuskood on tähtedest, numbritest või tähtedest ja numbritest koosnev kood, millega identifitseeritakse saadetis, partii või kaubeldav ühik ning mida kasutatakse jälgitavuse eesmärgil, sealhulgas koodid, mis osutavad partiile, seeriale, tootmiskuupäevale, ettevõtja dokumentidele. Jälgitavuskoodi võib täiendada kordumatu vötkood, hologramm, EAN kood, kiip jne. Jälgitavuskood on nõutud taimedel, mida turustatakse kutseliselt taimedega tegelevatele ettevõtetele.

Jälgitavuskood on **alati nõutud** järgmisel taimedel ka juhul, kui neid turustatakse **lõppkasutajale**:

- tsitrus (*Citrus*)
- kohvipuu (*Coffea*)
- tähklavendel (*Lavandula angustifolia*)
- hambuline lavendel (*Lavandula dentata*)
- vaelmine lavendel (*Lavandula × intermedia*)
- laialehine lavendel (*Lavandula latifolia*)
- prantsuse lavendel (*Lavandula stoechas*)
- harilik oleander (*Nerium oleander*)
- Harilik õlipuu (*Olea europea*)
- mürdilehine vahulill (*Polygala myrtifolia*)
- harilik mandlipuu (*Prunus dulcis*)
- harilik rosmariin (*Salvia rosmarinus*)
- harilik kartul (*Solanum tuberosum*)

Taimepassi suurus ja kuju

Taimepassi suurus ja kuju võivad erineda, see tähendab, et taimepassi kirjastiili ja suuruse saab valida ise.

Taimepasside kirjete suurus

Taimepassil kasutatud kirjaviis ja kirjete suurus pole määratletud ehk see on vabalt valitav.

Värvid

2017/2313/EU regulatsioonis on kirjeldatud taimepassile kohaldatavat värvivalikut.

Lipu kajastamiseks on võimalikud järgmised variatsioonid:

- mustvalge trükk kas valgete tähtedega mustal taustal või vastupidi
- värviline trükk;

Taimepassil olev tekst peab olema selgelt loetav. Teksti jaoks ei ole kohaldatud kindlalt värvitooni.

Taimepasside käsitsi vormistamine

Taimepasse on **võimalik** käsitsi täita, täites järgneva tingimusi:

1. taimepassi vorm koos kohustuslike elementidega on prinditud (EL-i lipp, märgistused A, B, C ja D, sõna „Plant Passport“ ja ka taimepassi ääristav raam), jättes õiged lahtrid täitmiseks vabaks;
2. käsitsi täidetav tekst on kirjutatud trükitähtedega.

Kaitstava piirkonna taimepass

Kaubavahetuseks kaitstud piirkondades (*Protected Zone (PZ)*) on vajalik eraldi märgistusega taimepass. Paremal üleval nurgas kirje „Plant Passport – PZ“. Vajaduse korral võib kirjele „Plant Passport“ lisada sõna „Taimepass“ kaldkriipsuga eraldatuna, näiteks „Taimepass/Plant Passport – PZ“ ning vastava kaitstava piirkonna karantiinse(te) taimekahjustaja(te) teaduslik nimi või EPPO kood. Viljapuu bakterpõletiku EPPO kood on **ERWIAM**.

Taimepassi kombineerimine teiste dokumentidega

Taimepassi võib kombineerida teiste ametlike dokumentidega tingimusel, et taimepassi formaat on selgesti äratuntav, täielik ja selgesti eristatav ülejäänud informatsioonist. Seda saab teha kasutades eraldusjoont või mingil muul moel selgesti eraldades taimepassi muust informatsioonist või piltidest nii, et see oleks selgesti nähtav ja loetav.

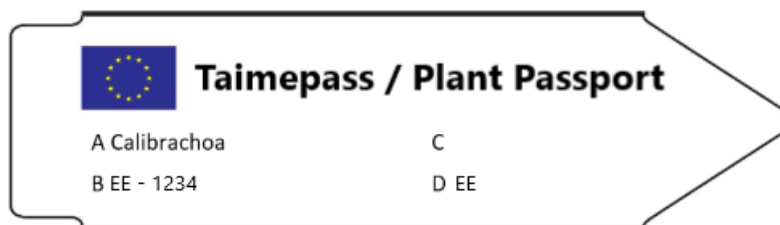
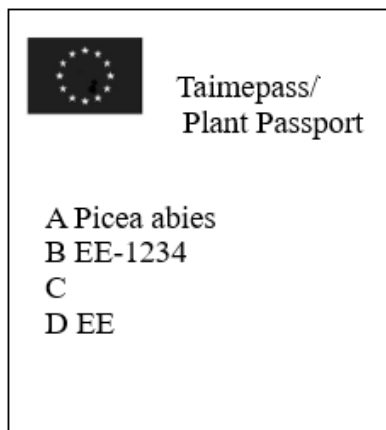
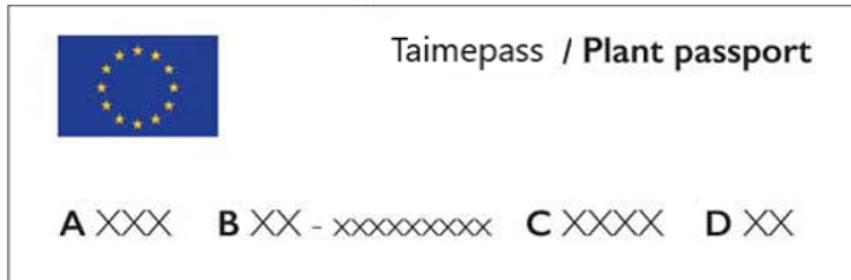
Taimepassi asendamine

Ettevõtja võib vajadusel taimepassi asendada uue taimepassiga eeldusel, et tagatud on taimede jälgitavus (taimepassile on märgitud jälgitavuse kood, mille kaudu on võimalik tuvastada ettevõtte, kellelt taimed osteti) ja taimed on vabad karantiinsetest ja reguleeritud mittekarantiinsetest taimekahjustajatest. Algse taimepassi andmeid, mille alusel väljastati uued taimepassid, tuleb ettevõttel säilitada kolm aastat.

Taimepasside näidised

Võimalike taimepassi vorminguvärvidega saab tutvuda ka [Komisjoni rakendusmääruses \(EL\) 2017/2313 A osas](#).

Tavataimepasside näidised

Kaitstava piirkonna taimepassi näidis

	Taimepass/Plant Passport - PZ ERWIAM
A. <i>Malus domestica</i> B. EE - 1234 C. 2018-007 D. EE	

Näidis taimepassist kombineerituna tarnija dokumendiga

	Taimepass/Plant Passport
A <i>Prunus domestica, Prunus cerasus, Prunus avium</i>	
B EE -999 C 2019/1/2 D.EE	
EL nõuded ja standardid /PTA/CAC -materjal	
Harilik ploomipuu 'Ave' (pookeoks) - 100 tk	
Harilik ploomipuu 'Vilmitar' (pookeoks) - 80 tk	
Hapukirss 'Kampesur' (pookeoks) - 210 tk	
Maguskirss 'Tontu' (pookeoks) - 100 tk	
Maguskirss 'Mupi' - (pookeoks) - 100 tk	
EESTI ISTIK AS	
Muru küla	
Tondi tee 21	
Eesti	

Näidis taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega

	Taimepass/Plant Passport
A <i>Prunus domestica, Prunus cerasus, Prunus avium</i>	
B EE -999 C 2019/1/2 D EE	
Harilik ploomipuu 'Ave' - 100 tk Harilik ploomipuu 'Vilmitar' - 80 tk Hapukirss 'Kampesur' - 210 tk Maguskirss 'Tontu' - 100 tk Maguskirss 'Mupi' - 100 tk	
EESTI ISTIK AS (Päritolumaa Eesti) Muru küla Tondi tee 21 Eesti	

Näidis kaitstava piirkonna taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega

	Taimepass/Plant Passport - PZ ERWIAM
A. <u>Malus sp.</u> B. EE-9876 C. 2018-007 D. EE	
Õunapuu 'Melba' Mahlane varasügisene õun. Vili keskmise suurusega, ümmargune või ümarkooniline, rohekaskollane karmiinpunaste triipudega. Viljaliha kore, valge, magushapu, hästi mahlane, hea maitsega. Sobib mahlaks, kompotiks, kuivatamiseks. Viljakande algus varane. Saagikus väga hea. Mullastiku suhtes vähenõudlik. Vastuvõtlik haigustele. Talvekindlus keskmine. Päritolumaa Eesti . AS EESTI PUUKOOL	